

Οὐλ' οἱ αἱτοὶ νὰ ῥτουν ἔν τὸν γιανίσκου (καὶ ὅλοι οἱ ἅγιοι νὰ ἔλθουν, δὲν τὸν λατρεύουν. Ἐπὶ τοῦ ἀνιάτως νοσοῦντος) Κύπρ. Οὐλ' οἱ ἅγιοι νὰ μαζουχτοῦν δὲν τ'ς ξιχουρίζ'ν αὐτ'νοὺς (ἐπὶ τῶν ἐχόντων μεγάλην ἐχθραν) Αἰτωλ. Μὰ τοὺς ἁγίους! (ὄρκος) πολλαχ. Χίλι' αἰοὶ νὰ σου 'ουθοῦν! (χίλιοι ἅγιοι νὰ σὲ βοηθοῦν! Εὐχή) Κάρπ. Οἱ ἁγίονε νὰ ντι φνάτσω! (οἱ ἅγιοι νὰ σὲ φυλάξουν!) Τσακων. || Παροιμ. φρ. Καθένας μὲ τὸν ἅγιο του (ἐπὶ τῶν διχογνωμούντων) Δημητσάν. Ἦπ. Ἀπ' τὸν ἅγιο τὰ μάτια βγάζει (ἐπὶ τοῦ ἐπιδιώκοντος ὑλικὴν ὠφέλειαν ὁποθενδήποτε) Κωνπλ. Βγάνει ἁγιοῦ μάτι (ἐπὶ τολμηροῦ κακούργου) Ζάκ. Καὶ ὁ ἅγιος θέλει φοβέρα (ἡ ἀπειλὴ φέρει ἀποτελέσματα καλὰ, διότι καὶ οἱ ἅγιοι μὴ εἰσακούοντες τὰς παρακλήσεις ὑποχωροῦν εἰς τὰς ἀπειλὰς τῶν ζητούντων τὴν βοήθειαν αὐτῶν) Πάρ. κ. ἁ. Καλῶς τὸν ἅγιον τοῦ Θεοῦ τὸν παξιμαδοκλέφταν! (προσφώνησις κατὰ σχῆμα ὀξύμωρον. παξιμαδοκλέφτας εἶναι ὁ κλέπτης τῶν παξιμαδίων τῶν συμπλωτῆρων του, κατ' ἐπέκτασιν δὲ ὁ ἐπιτήδειος κλέπτης. Λέγεται πρὸς τὸν ὑπουλον τὸν ὑποκρινόμενον τὸν χρηστὸν) Κερασ. Καλῶς τὸν ἅγιο τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν ἐχθρὸ τοῦ καρβελιοῦ! (εἰρων. προσφώνησις) Πελοπν. (Λακων. Μεσσ.) Παροιμ. Ἐνοῦς ἐνοῦς ἁγιοῦ ἔρκετ' ἡ χάρι του (ἕκαστος ἐπιτυχάνει τοῦ ποθομένου ἐν τῷ προσήκοντι χρόνῳ) Ἰων. (Κρήν.) Κάθε ἅγιος κ' ἡ γεροτὴ του (εἰς ἕκαστον πρέπει νὰ ἀπονέμεται ἡ προσήκουσα εἰς τὸ ἀξίωμα καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ τιμὴ) Πάτμ. Ἀγίος ποῦ δὲ θαματουρεῖ, τὴ δόξα τί τὴ θέλει; (ὁ μὴ ὠφελῶν τοὺς ἄλλους δὲν πρέπει νὰ προσδοκᾷ παρ' αὐτῶν ἐπαίνους ἢ χάριτας) Κάρπ. Ἀγίος ποῦ δὲν κάνει θάματα δὲ δοξάζεται (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Χίος Φτωχὸς ἅγιος δοξολογία δὲν ἔχει (ἐπὶ πτωχοῦ παραγκωνιζομένου καὶ περιφρονουμένου. Ἡ μεταφ. ἐκ τῆς ἐκκλησιαστικῆς τυπικῆς διατάξεως, καθ' ἣν ἡ λεγομένη μεγάλη δοξολογία ψάλλεται μόνον κατὰ τὰς μνήμας μεγάλων ἁγίων, ὅτε τελεῖται καὶ λειτουργία, ἐνῷ κατὰ τὰς μνήμας τῶν ἄλλων δὲν συμβαίνει τοῦτο) Πάρ. κ. ἁ. Ὅσου νὰ γιράσ' ἡ Θεός, πιά' ἔξ' ἅγιοι καταπονεῖ (ὁ μέγας καὶ παρακμάζων εἶναι ἀνώτερος πολλῶν μικρῶν) Λέσβ. Τὸν ἄεν τὴν ἔχω τὴ δόξαν αὐτ' ἐξέρω (τὸν ἅγιον ποῦ ἔχω γνωρίζω τὴν δόξαν του. Ἐπὶ ἀνθρώπου, τοῦ ὁποίου μᾶς εἶναι γνωστὴ ἡ ἱκανότης ἢ τοῦναντίον ἡ ἀνικανότης ἢ ἡ πανουργία καὶ κακία) Τραπ. Χαλδ.

Μωροῦ κι ἁγιοῦ μὴ τάξης | κι ἄν τάξης μὴ γελάσης

(αἱ ὑποσχέσεις πρὸς μικρὰ παιδιά καὶ ἁγίους πρέπει νὰ ἐκπληρωθοῦν, διότι ἡ ἀθέτησις αὐτῶν τῶν μὲν πρώτων προκαλεῖ τοὺς ὀχληροὺς κλαυθμούς, τῶν δὲ δευτέρων τὴν ὀργὴν) Θήρ. κ. ἁ. Κατὰ τὸ σχῆμα κατ' ἐξοχὴν ἄνευ τοῦ κυρίου ὄν. ὁ ἅγιος ὁ τιμώμενος ἐν τινι τόπῳ ἢ ὁ ἅγιος τῆς ἡμέρας: Ὁ ἅγιος (ὁ ἅγιος Διονύσιος) Ζάκ. (ὁ ἅγιος Σπυρίδων) Κέρκ. (ὁ ἅγιος Γεράσιμος) Κεφαλλ. Τῶν ἁγίων (κατὰ τὴν ἐορτὴν τῶν ἁγίων Ἀναργύρων) Σέριφ. Θὰ πάμε 'ς τὸν ἅγιο (εἰς τὸν ναὸν ἢ τὴν πανήγυριν τοῦ ἁγίου Γερασίμου) Κεφαλλ. Ὁ ἅγιος βοήθειά σας! (ἦτοι ὁ σήμερον ἐορταζόμενος ἅγιος) Πελοπν. (Βασαρ.) κ. ἁ. Μὰ τὸν ἅγιον! (τὸν σήμερον ἐορταζόμενον. Ὁρκος) Αἰν. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. πολλαχ. β) Οὐς. ναὸς τιμώμενος ἐπ' ὀνόματι ἁγίου (διὰ τὴν συχνὴν χρῆσιν αὐτοῦ ἄνευ τοῦ κυρίου ὄν. ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας τιμωμένων ἁγίων) Σύμ. Τσακων. κ. ἁ.: Ἐσημάνα δυὸ ἅγιοι (ἐσήμαναν δύο ναοὶ ἐσπερινὸν ἢ ὁρθρον κττ.) Σύμ. Ἀ ζᾶμε τὸν ἅγιε (ἄς υπάγωμεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν) Τσακων. Ἀπολῶτε ὁ ἅγιε (ἀπέλυσεν ἡ ἐκκλησία) αὐτόθι. γ) Εἰκὼν ἁγίου (διὰ τὴν συχνὴν παράλειψιν τοῦ κυρίου ὄν.) Κωνπλ. Μέγαρ.

Σύμ. Τῆλ. κ. ἁ. 4) Μεταφ. ὁ προστάτευσεν καὶ ὑποστηρίξων τινά, προστάτης (ἡ σημ. αὕτη ὠρμήθη ἐκ τῆς δοξασίας, ὅτι, ὅπως χωραὶ τινες ἢ πόλεις ἢ χωρία ἔχουν τοὺς κατ' ἐξοχὴν προστάτας ἁγίους, οὕτω καὶ ἕκαστος ἀνθρώπος ἔχει τὸν ἰδιαίτερον αὐτοῦ προστάτην ἅγιον. Πβ. φρ. εἶχες ἅγιο φίλο καὶ γλύτωσες, πρὸς τὸν ἐκ θαύματος ἐκ προφανοῦς κινδύνου σωθέντα) Κεφαλλ. Κρήτ. κ. ἁ.: Φρ. Ἐχει ἅγιο στὸ παλάτι (ἐπὶ τοῦ ἔχοντος προστάτην ἰσχυρὸν) Κεφαλλ. Συνών. φρ. ἔχει μπάρομπα 'ς τὴν Κορώνη. β) Πλοῦτος (οἶονεὶ ὡς προστάτης παρέχων δύναμιν) Κρήτ.: Τὸν ἔχει τὸν ἅγιο. 5) Καθαρός, ἀμόλυντος, ἐπὶ τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ὑποστάσεων αὐτοῦ ὡς ὁρ. ἐκκλησιαστικὸς κοιν.: Ὁ ἅγιος Θεός. Τὸ ἅγιο Πνέμα. Ἡ ἁγία Τριάδα. || Φρ. Νηστεία κι ἅγιος ὁ Θεός, μετάνοιες κι ἅγιος ὁ Θεός, πείνα κι ἅγιος ὁ Θεός, καθισμὸ κι ἅγιος ὁ Θεός, δουλειὰ κι ἅγιος ὁ Θεός κλπ. (ἐπὶ καταστάσεων ἢ ἐνεργειῶν παρατεταμένων. Αἱ φρ. ὠρμήθησαν ἐκ τοῦ μοναχικοῦ βίου, ἐν τῷ ὁποίῳ τοιαῦται καταστάσεις, οἶον νηστεία, προσευχή, μετάνοιαι κλπ., εἶναι παρατεταμέναι, πᾶσα δὲ προσευχὴ ἢ ἐκκλησιαστικὴ ἀκολουθία ἀρχίζει μετὰ τὸ «εὐλογητὸς ὁ Θεός κτλ.» ἀπὸ τοῦ «ἅγιος ὁ Θεός». Ἡ σημ. αὕτη εὐχρηστος ἤδη ἀπὸ τῶν μεταγν. χρόνων. Πβ. Α' Πέτρ. 1,15 «ἀλλὰ κατὰ τὸν καλέσαντα ὑμᾶς ἅγιον καὶ αὐτοὶ ἅγιοι ἐν πάσῃ ἀναστροφῇ γενήθητε, διότι γέγραπται, ὅτι ἅγιοι ἔσεσθε, ὅτι ἐγὼ ἅγιος».

ἀγιοστάσι τό, Ρόδ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἅγιος καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -στάσι.

Ὁ ὁκρίβας τοῦ ἀγιογράφου (ιδ. λ.), ἐφ' οὗ τοποθετεῖται ἡ ζωγραφιζομένη εἰκὼν ἁγίου: Ἀσμ.

Ἀγγελος ἐκατέβηκε κ' ἐβάστα κι ἀγιοστάσι
κ' ἔκατσε κ' ἐζωγράφισε τὴν ὁμορφὴν σου στάσι

Ἀγίος-Τάφος ὁ, λόγ. κοιν. Ἀγίον-Τάφος Παξ. Ἀγίον-Τάφους Λέσβ. Ἀγι-Τάφος Καππ. (Σινασσ.) Πόντ. (Κερασ.) Ἀγιν-Τάφος Καππ. (Ἀραβάν.) Πόντ. (Κερασ.) Ἀγεν-Τάφος Πόντ. (Χαλδ.) Αἰ-Τάφος πολλαχ. καὶ Πόντ. (Κερασ.) Αἰν-Τάφος Πόντ. (Κερασ.) Αἰν-Τάφους Θράκ. Ἀεν-Τάφος Πόντ. (Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἁ.) Ἀἄν-Τάφος Πόντ. (Κοτύωρ.)

Ἐκ παραθέσεως τοῦ ἐπιθ. ἅγιος καὶ τοῦ οὐς. τάφος. Εἰς τοὺς τύπ. Ἀγίον-Ἀγιν-Ἀγεν-Αἰν-Ἀεν-Ἀἄν-Τάφος τὸ ν ἐκ τῆς αἰτίας. Ἀγίον-Τάφο.

1) Ὁ Ἀγίος Τάφος τοῦ Χριστοῦ καὶ κατὰ συνεκδ. οἱ τόποι γενικῶς, ὅπου ἔζησεν ὁ Χριστός, ἢ Παλαιστίνη κοιν. καὶ Καππ. (Ἀραβάν. Σινασσ.) Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἁ.): Μὴ τοῦ καλὸ νὰ πᾶς 'ς τὸν Ἀγίον-Τάφον! (εὐχὴ) Λέσβ. Κάθαν χρόνον 'ς σὸν Ἀεν-Τάφον ἐβγαίν' τ' ἀεφῶς ἀσ' σὸ ταφὴν τῇ Χριστοῦ (κάθε ἔτος εἰς τὸν Ἀγίον Τάφον ἐξέρχεται τὸ ἅγιον φῶς ἀπὸ τὸν τάφον τοῦ Χριστοῦ) Χαλδ. 2) Εἰκὼν ἐπὶ τετραγωνικοῦ ὑφάσματος παριστῶσα τὸν ἐνταφιασμὸν τοῦ Χριστοῦ, γεγονότα τῆς Ἀγίας Γραφῆς καὶ διαφόρους ἁγίους, ἦν κομίζοντες ἐξ Ἱεροσολύμων οἱ προσκυνηταὶ ἀναρτοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσιον τῆς οἰκίας Θράκ. Πόντ. (Κερασ.) κ. ἁ.

ἀγιοστέφανο τό, ἀμάρτ. ἀγιοστέφανου Λέσβ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἅγιος καὶ τοῦ οὐς. στεφάνι.

Ὁ ἅγιος στέφανος τοῦ Χριστοῦ: Ἀσμ.

Πῆραν τ' ἀγιοστέφανο κι βάλαν ἀγαθόνου,
πῆραν κι τ' ἀγιοζώνηρον κι βάλαν λυγαρένιου

